

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za zdravstvo
i socijalnu skrb
KLASA: 500-01/05-01/2
URBROJ: 2163/1-06/6-06-19
Pula, 20. lipnja 2006.

ŽUPANIJSKO POGLARSTVO
ISTARSKE ŽUPANIJE
Putem
Stručne službe za poslove
Skupštine i Poglavarstva
Pazin, Dršćevka 3

Predmet: Prijedlog Zaključka o prihvaćanju Izvješća Županijskog Povjerenstva
za suzbijanje zlorabe opojnih droga za 2005. godinu
- dostavlja se,

Priloženo Vam dostavljamo prijedlog Zaključka o prihvaćanju Izvješća
Županijskog Povjerenstva za suzbijanje zlorabe opojnih droga za 2005. godinu, s
obrazloženjem, te molimo da isti uvrstite na dnevni red naredne sjednice Županijskog
Poglavarstva Istarske županije.

S poštovanjem,

PROČELNICA
prim.dr. Romanita Rojnić

Na temelju odredbi članaka 59. i 77. Statuta Istarske županije (Službene novine Istarske županije 6/03- pročišćen tekst, 10/04, 13/05 i 4/06) Županijsko Poglavarstvo Istarske županije na sjednici održanoj dana _____ 2006. godine donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se izvješće Županijskog Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe opojnih droga, o radu Županijskog Povjerenstva u 2005. godini i stanju ovisnosti o drogama na području Istarske županije u 2005. godini, te isto čini sastavni dio ovoga zaključka.

2. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

KLASA:
URBROJ:
Pula,

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKO POGLAVARSTVO

PREDSJEDNIK
Ivan Jakovčić

Dostaviti:

1. Županijsko Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga
n/p predsjednika, Ante Ivančić, dr.med.
2. Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije
3. Arhiva

O B R A Z L O Ž E N J E

I. PRAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKLJUČKA

Pravna osnova sadržana je u Odluci Županijskog Poglavarstva Istarske županije o imenovanju Županijskog Povjerenstva za suzbijanje zlorabe opojnih droga Klasa: 550-01/05-01/05 Urbroj: 2163/1-01/8-05-4 od 18. ožujka 2005. godine. U točki II. navedene Odluke propisano je da Županijsko Povjerenstvo priprema izvješća i prijedloge koji se odnose na pojavu zlorabe opojnih droga za potrebe Poglavarstva Istarske županije.

II. OCJENA STANJA I RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKLJUČKA

Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlorabe opojnih droga dostavilo je izvješće o radu Povjerenstva u 2005. godini i stanju ovisnosti o drogama na području Istarske županije u 2005. godini., te se isto dostavlja Županijskom Poglavarstvu Istarske županije na razmatranje.

III. TEKST PRIJEDLOGA ZAKLJUČKA

Tekst prijedloga zaključka sastavni je dio ovoga obrazloženja.

ISTARSKA ŽUPANIJA
POVJERENSTVO ZA SUZBIJANJE
ZLOUPORABE DROGA
08.06.2006.

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJA ISTARSKA
POGLAVARSTVO
N/p Župana
Gosp.Ivana Jakovčića

IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA SUZBIJANJE ZLOUPORABE DROGA I STANJU OVISNOSTI O DROGAMA NA PODRUČJU ŽUPANIJE ISTARSKE U 2005. GODINI

Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Istarske Županije je u 2005. održalo tri sastanka, te brojne neformalne dogovore i konzultacije. Posebno ističemo sastanak Županijskog povjerenstava u Labinu, koji je bio nastavak tradicije da se Županijsko povjerenstvo sastaje sa gradskim povjerenstvima i gradskim vlastima pojedinih Istarskih gradova. Takvi su sastanci održani do sada u Umagu, Pazinu, Rovinju, Puli i već jednom u Labinu. Veseli jednoglasan zaključak tog sastanka da je stanje ovisnosti o drogama u Labinu danas bitno bolje nego 2000.godine. Povjerenstvo je sudjelovalo u ocjenjivanju projekata koji se natječu za Županijsku potporu i dalo završni prijedlog raspodjele sredstava Poglavarstvu

Ovo izvješće je sedmo po redu koje Povjerenstvo podnosi Poglavarstvu i svim zainteresiranima. Zahvaljujući stvorenoj bazi podataka, kontinuitetu praćenja, korištenju standardnih i objektivnih metoda, te suradnji svih institucija koje prate ovu problematiku, vjerujemo u visoku pouzdanost podataka i utemeljenost procjena i zaključaka o stanju ovisnosti na području naše Županije.

U izradi Izvješća su korišteni podaci dobiveni od Policijske uprave Istarske, Državnog odvjetništva, Službe za prevenciju ovisnosti u Puli i Centra u Poreču, te podataka iz centralnog registra osoba liječenih zbog zlouporabe droga Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Zagrebu. Analize, procjene i zaključci su rezultat rasprave i u pravilu suglasja svih članova Povjerenstva.

ZASTUPLJENOST DROGA, ZAPLJENE I KAZNENI POSTUPCI VEZANI ZA ZLOUPORABU DROGA

Tablica 1. Vrste i količine droga zaplijenjenih u 2005.

	2001	2002	2003	2004	2005
Heroin	4590 g.	653,7 g.	2953 g.	1503 g.	2446,0 g.
Kokain	51,3 g.	79,6 g.	336 kg.	131 g.	145 g.
Marihuana	4151 g.	7252 g	7133 g	7462 g.	4529 g.
Hašiš	735 g.	693,7 g	856 g	684 g.	1121 g.
Ecstasy	629 kom.	992 kom	2772 kom.	485 kom.	319 kom.
Amfetamini	89,4 g.	488 g.	192,72 g	1767 g.	158 g.
Heptanon	442 kom.	602 kom.	236 kom.	550 kom.	
Sedativi(razni)	Veći broj	828 kom.	3152 kom	Veći broj	503
LSD	-	-	2 markice	-	

Iz tablice je vidljivo da nema posebnog trenda porasta zapljene niti jedne droge, a velike oscilacije u zapljeni pojedinih droga rezultat su akcija koje se poduzimaju ciljano na neku skupinu preprodavača. Važan podatak je da nije bilo zapljena „novih“ vrsta droga koje su već značajno prisutne u mnogim evropskim zemljama.

Tijekom 2005. ostvareno je 867 zapljena različitih oblika opojnih droga.

Tablica 2. Broj zapljena opojnih droga od 2000. do 2004.

2000	2001	2002	2003	2004	2005
603	861	1172	1032	707	867

Droga je oduzeta od **831** osobe, 431 državljana RH i 400 osoba koje nisu državljan RH.

Županijskom državnom odvjetništvu u Puli i općinskim državnim odvjetništvima u Puli, Rovinju, Bujama i Pazinu za osobe preko 21 godinu je podnijeta **681** prijava za kaznena djela vezana za zlouporabu opojnih droga. Ukupno je podnijeto **524 neposredno optuženje**, od čega **497 za kazneno djelo iz čl.173 st.1.KZ-a(posjedovanje droge)**.

Podnijeta su **54 istražna zahtjeva**, od toga 43 za kazneno djelo iz čl.173. st.2 (prodaja droga).

Nakon dovršene istrage podnijeto je još **52 optuženja**, a u 6 je postupak obustavljen.

Donijeto je ukupno **604 presuda**, od čega 592 osuđujućih i 12 oslobađajućih. Zatvorska kazna je izrečena u 47 slučajeva, u 131 slučaju novčana kazna, u 211 uvjetna kazna, a u 203 sudska opomena.

Primijenjeno je ukupno 17 sigurnosnih mjera i to sve obveznog liječenja od ovisnosti.

Od značajnih predmeta ukazujemo da je u 2005. postala pravomoćna (i to u trećem stupnju) presuda Županijskog suda u Puli, u poznatom slučaju četvorice optuženika koji su uhvaćeni kod Rovinja sa 301 kg. kokaina. Trojici su određene su dugotrajne zatvorske kazne , jednom od njih 15 godina.

TRENDOVI ZLOUPORABE DROGA I STANJE OVISNOSTI NA PODRUČJU ŽUPANIJE

Parametri za procjenu stanja ovisnosti su oni koji se koriste u svijetu u svim sličnim izvješćima: broj novih slučajeva («first treatment demand»), ukupna smrtnost i smrtnost od predoziranja, HIV, AIDS i hepatitis, sekundarni kriminalitet.

Generalni zaključak Povjerenstava je da u 2005. godini nije bilo značajnijih promjena u konzumiranju ilegalnih droga i drugih psihoaktivnih supstanci na području Županije u odnosu na nekoliko prethodnih godina.

Iz procjene posebno ističemo slijedeće:

- a) Marihuana je i dalje daleko najčešće korištena ilegalna droga
- b) Nastavlja se trend stabilizacije i stagniranja heroinske ovisnosti
- c) Ecstasy i druge sintetske droge ne pokazuju znakove porasta
- d) Kokain postaje sve veći problem
- e) Nisu zabilježeni slučajevi konzumiranja „novih“ ilegalnih droga

Tablica 3.

Novoevidentirani slučajevi heroinske ovisnosti od 1999 - 2005.

Godina	1999.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Broj osoba	90	154	146	88	59	87	74

Tablica 4. Broj novoevidentiranih prema mjestu stanovanja od 2002. – 2005.

	2002	2003	2004	2005
Pula	34	35	33	39
Labin	16	3	12	3
Poreč	14	10	12	6
Rovinj	12	5	3	9
Buje, Umag	11	5	15	13
Pazin	1	2	1	4
UKUPNO	88	59	87	74

U 2005. bilježimo manji broj novoevidentiranih slučajeva heroinske ovisnosti u odnosu na 2004. Kao što smo za prošlu godinu rekli da nešto veći broj ne znači pogoršanje, tako i sada smatramo da se ne radi o „poboljšanju“ od lani, već da je stanje na nivou prošlih tri-četiri godine. I površan pogled na tablicu pokazuje da je krajem 90 tih i početkom 2000- tih bila kulminacija heroinske ovisnosti u Istri. Svi koji su u svakodnevnom kontaktu sa ovisnicima se slažu sa konstatacijom da je stanje, kakvo god teško bilo, „pred nekoliko godina bilo puno lošije“.

Podatci i izvješća sa terena govore da se smirivanje stanja uočava u gradovima gdje je epidemija počela ranije (Pula, Poreč, Rovinj, Labin), dok je u Umagu , Bujama, Pazinu, stanje još uvijek „nestabilno“.

Novost je sve češće korištenja kokaina i slučajevi primarno kokainske ovisnosti. Konzumiranje kokaina je daleko manje od onog u zemljama zapadne Evrope, gdje se problem kokainske ovisnosti približava heroinskoj, ali s obzirom na hrvatsko „približavanje Evropi“ i očekivani rast standarda, treba računati sa sličnim trendom i kod nas.

Broj ovisnika na području Županije

U Istri je od kraja 1970-tih do danas **1100** osoba zatražilo pomoć zbog problema sa heroinom. Prema svim pokazateljima broj onih koji se nikad nisu javili, **tzv «neregistrirani», na našem području nije veći od 20%**, te procjenjujemo da je do sada oko **1300** osoba u Istri razvilo heroinsku ovisnost.

S obzirom da više od 700 naših ovisnika apstinira ili je na liječenju, zaključujemo **da na području Županije broj «aktivnih» ovisnika, onih koji redovito uzimaju droge i žive „ovisničkim životom“, nije veći od 600.**

Podaci Centara , savjetovašta , ambulanti na području Županije, omogućuju nam da dobijemo uvid u stanje ovisnika koji su u redovitom kontaktu sa Centrima.

Tablica 5 Distribucija prema obliku liječenja

	Broj ovisnika	%
Apstinenti do 6 mj.	28	3,9
Apstinenti preko 6 mj.	30	4,2
Apstinenti preko 2 god.	32	4,5
Apstinenti preko 5 godina	34	4,8
Apstinenti nakon komune	81	11,4
U komuni	28	3,9
Detoksifikacija (metadon-buprenorfin)	186	26,2
Održavanje (metadon- buprenorfin)	292	41,1
UKUPNO	711	100,0

Treba dodati da je 50-tak osoba krajem 2005. bilo u pritvoru ili zatvoru, a nekoliko desetina trajno više ne živi na području Istre, najčešće u inozemstvu

SMRTNOST OVISNIKA

U 2005. je umrlo **9** ovisnika, od toga **4** zbog predoziranja. Broj smrtnih slučajeva od predoziranja u Istri stagnira dok je na nivou države u zadnjih nekoliko godina u porastu.

Tablica 6 Broj smrtnih slučajeva zbog predoziranja u Istarskoj županiji od 1996-2005.

1996	4
1997	9
1998	7
1999	6
2000	3
2001	9
2002	3
2003	3
2004	4
2005	4

Sekundarni kriminalitet

Prema podacima Policijske uprave Istarske sekundarni kriminalitet vezan za zlouporabu droga ostao je na razini iz ranijih godina.

AIDS i HIV infekcija

U 2005. nije zabilježen niti jedan novi slučaj HIV pozitivnosti kod ovisnika.

U Istri su do sada poznate tri HIV pozitivne osobe za koje se smatra da su se zarazile uzimanjem droga.

Hepatitis B i C

Prema podacima HZJZ , 24 % ovisnika u Istri su nositelji hepatitis B virusa, a 54 % hepatitis C virusa.

NAJVAŽNIJI PROBLEMI U SUZBIJANJU OVISNOSTI U ISTRI

Temelj suzbijanja ovisnosti je prevencija, a temelj prevencije je školski sustav. Kvalitetan školski sustav je sam po sebi iznimno važan faktor u prevenciji ovisnosti. U svim školama u Istri stotine nastavnika i stručnih suradnika sa puno entuzijazma provode brojne programe koji nastoje i uspijevaju smanjiti interes za droge i osnažiti mlade da se odupru rizičnim iskušenjima. Ipak, čini se da se potencijal školskog sustava nedovoljno koristi i da podrška školama može biti veća. I same škole, u skladu sa tradicionalnom skromnosti, nedovoljno prezentiraju svoj rad i ne traže

dovoljno podrške. Smatramo da se rad u školama treba poticati sredstvima izvan natječaja kojim Županija financira rad udruga, klubova i sličnih organizacija, koja se bave ili se pokušavaju baviti prevencijom ovisnosti. Školske programe bi trebalo financirati bitno većim sredstvima nego do sada i pratiti kao poseban projekt preko Upravnog odjela za obrazovanje kulturu i sport. Očekujemo da će nositelji Školskih preventivnih programa prezentirati cjeloviti program prevencije ovisnosti sa jasnim financijskim potrebama, a Povjerenstvo će se zauzeti da se taj projekt i realizira.

U Istri se u posljednjih nekoliko godina, uz smirivanje epidemije heroinske ovisnosti, bilježi sve češće konzumiranje „lakših“ droga, a poseban problem je sve češće opijanje i to sve mlađih. Problem alkoholizma je kod nas općenito podcijenjen, a javnost je impresionirana problemom novih droga, dok tradicionalne ovisnosti nisu medijski zanimljive. S obzirom na tu činjenicu, kao i na ambivalentan odnos društva prema alkoholu, bit će potrebno osmisliti poseban projekt smanjenja konzumiranja alkohola kod mladih.

Projekti koje se Povjerenstvo u 2005. izdvojilo kao prioritetne su bili :

-projekt rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika nakon boravka u terapijskim zajednicama i u postpenalnom periodu,

-projekt suradnje stručnjaka za liječenje ovisnosti izvan zatvora sa zatvorskim sustavom.

Na žalost, drugi projekt nije doveden do kraja ,a prvi je još u fazi priprema.Treba reći i da su to dva ambiciozna projekta, za čije će provođenje očigledno trebati više kadra i više vremena. Smatramo da oba projekta i u 2006. trebaju ostati kao prioritetni.

ZAKLJUČAK: Stanje heroinske ovisnosti, najvažnije i praktički isključive ovisnosti Istri, nakon naglog širenja u 90 tim , u prvim godinama novog milenija pokazuje znakove stagnacije i smirivanja. Taj trend se nastavlja i u 2005. godini. Povjerenstvo smatra da je heroinska ovisnost, ali i zlouporaba drugih supstanci i dalje veliki problem u našoj Županiji i da se trenutno smirivanje ne smije protumačiti kao da je problem riješen ili smanjen, već upravo onako kako se navodi: da stagnira, da se ne pogoršava.

Svi pokazatelji upućuju na to da je u području suzbijanja ovisnosti koje je u ingerenciji Županije, a to su prevencija i liječenje, dosadašnji pristup pokazao ispravnim i da tim putem treba nastaviti. Vjerujemo da će Županija nastaviti davati podršku svim institucijama i pojedincima koji se ozbiljno i sustavno angažiraju na suzbijanju ovisnosti.

Predsjednik Povjerenstva
Ante Ivančić dr.med.